

3. *Токвиль Алексис де*. Демократия в Америке / Алексис де Токвиль [пер. с франц., предисл. Гарольда Дж. Ласки]. – М.: Прогресс, 1992. – 554 с., 16 с. Илл.
4. Стернин И.А. Социальные факторы и развитие современного русского языка./ И.А.Стернин, в сб.: Теоретическая и прикладная лингвистика. Вып. 2. Язык и социальная среда. – Воронеж, 2000. – С. 4–16.
5. BNC – British National Corpus [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.bnc.com
6. COCA – Corpus of Contemporary American, код доступа:
7. Leech, J. et al. Change in Contemporary English / J.Leech – Cambridge University Press, 2012. – 371p.
8. Хорнби А.С. Учебный словарь современного английского языка / А.С.Хорнби при участии К.Руз. – М.:Просвещение, 1984. – XII, 769с.
9. Этимологический словарь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.etymonline.com

О.А. Мартинюк. О деяких нових тенденціях у сучасній англійській мові. – Стаття.

Анотація. У статті розглядається природа мовних змін і особливості їх прояву як в плані діахронії, так і на синхронному рівні. Наводиться ряд прикладів, відібраних з сучасної англомовної преси, які ілюструють зміни, властиві сучасній англійській мові нині.

Ключові слова: мовні зміни, оновлення лексичного складу, розвиток мови.

Olga A. Martynuk. New Tendencies in the Development of Modern English. – Article.

Summary. The article considers the nature of linguistic changes and specifics of their diachronic and synchronic manifestation. Examples taken from modern English newspapers demonstrate the changes that are observed in Modern English at present.

Key words: language changes, vocabulary renewal, language development.

УДК 821.161.2

Т.О. Масловська,
старший викладач,
Міжнародний гуманітарний університет,
м. Одеса, Україна

КОНТРАСТНІСТЬ У ПОЕЗІЯХ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Анотація. В статті подано контрасти у поезіях Василя Симоненка. Контрасти використовуються для посилення виразності, емоційності, бо в поетичних контрастах виявляється пристрасність поета. У Василя Симоненка контрасти виконують стилетвірну функцію.

Ключові слова: контраст, пристрасність, поезія, композиційно-стилістичний прийом, концептуальне оформлення, стилетвірна функція.

Контраст – різко окреслена протилежність у рисах характеру, властивостях предметів чи явищ, що використовується як композиційно – стилістичний прийом. Основою контрасту є антитетичний принцип світосприймання. Цей прийом, як вважається одним з «наймогутніших способів поетичного малювання» (І. Франко), був відомий здавна, зафіксований у фольклорі, у мистецтві загалом та в художній літературі зокрема, набуваючи концептуального оформлення [2, с. 519]. Контраст у поезіях Василя Симоненка набуває стилетвірної функції. Поет висловив своє ставлення до світу, категорично проголошує «за» і «проти», підносить і заперечує, олюднею створюваний світ. Його поезія громадянськи активна, пристрасна. Помітне місце в естетиці Василя Симоненка посідає пристрасність, відповідними синонімами пристрасності у його поезіях — буря, грім, шквали: «У душі моїй – Шторми і грізні прибої» [5, с. 141], «І тривога, мов хмара грозова» [5, с. 141], «І заніміло сонце на вустах» [5, с. 150], «кривавим смерчем, бурю впади» [5, с. 140].

«В своїм краю під буйними вітрами, Щасливим я і вільним виростав» [5, с. 150], *«Грім ударив мені в груди, Грім з ясного неба»* [6, с. 83], *«У душі моїй — Місяця немає туманам, У душі моїй сонце червоне буя І регоче й, гримить Голубим океаном Нерозтрачена радість моя»* [6, с. 148]. У зображенні природи поет тяжіє до крайніх екстремальних станів. Він реалізував своє кредо *«геть із мулу якорі іржаві, Нидіє на якорі душа»*. В його поезії по-різному змальована пора року: весна приходить з *«салютами — громами»*, в серці поета *«ніколи не замовкне весняний грім»* [6, с. 87], *«гуркотінням неба»*, *«шаленством злив»*. Осені поет надає динамічні рухи: *«Небо скуйовджене і розколисане, Дрантя спустило на темні бори»* [7, с. 112], *«з ротатим, ридаючим риком вітри орди хмар несуть»* [6, с. 112]. Зима у поезії В. Симоненка прекрасна, *«біжить, регоче біло, бубонами брязкає в степу»*, *«біліють смолоскипи Грайливо пофарбованих ялин»* [7, с. 102] *«морозом тріщить зима»* [7, с. 27], *«берези, в снігу занімілі, Іній на вітах слізьми»* [7, с. 119], *«Вітри із морозяним шпаром, Куди вас несуть чорти»* [7, с. 119]. У поезії В. Симоненка яскраво зображена контрастність (зміну дня і ночі показує, як зіткнення добра і зла, розумності і божевілья). У вірші *«Впало сонце у вечірню куряву»* поет вдається до персоніфікації, у фантастичних формах наділяє природу живими рисами, драматичними переживаннями: *«Ніч проходила з гуркотінням, Ніч несла божевілья і жах... Ніч кричала мені, розтерзана, Оперезана громом навхрест... Хмари дибались волохато, Місяць в небі петляв, мов кіт... Та встає перламутровий ранок Крізь холодний і злобний рев, І проміння залує рани з закатованих нічю дерев»* [6, с. 126]. Василь Симоненко динамізує вірш, звертається до народної казки та елементів фантастики. Фантастичні елементи у поезії Симоненка використовуються для посилення контрастів, бо в поетичних контрастах виявляється пристрасність поета. У прозі В. Симоненко чітко вимальовує контрастні елементи, так, наприклад, це контрасти духовної краси та фізичного каліцтва (*«Вино з троянд»*), протиставлення високих почуттів і *«душевної безкрилості»* (*«Кукурікали півні на рушниках»*), одухотвореності та позерства (*«Білі привиди»*), творче горіння і байдужість (*«Він заважав їй спати»*). Василь Симоненко вдало відтворює життя у всій його суперечності, боротьбі протилежностей. В його поезіях гармонія і краса світу протистоїть потворності (*«Вкраїнонько! Гуде твоє багаття, Убогість корчить і дотліває в нім»* [6, с. 34], радості, щастю протистоїть убогість, страждання (*«Скільки б не судилося страждати, Все одно благословлю завжди День коли мене родила мати Для життя, для щастя, для біди... Як мені даровано багато, Скільки в мене щастя, чорт візьми! — На землі сміятись і страждати, Жити і любити поміж людьми!»* [6, с. 33]. Ліричний герой поета усвідомлює, що шлях людини тяжкий, бо це шлях *«на зустріч сонцю, радощам і бурі, На зустріч смерті чорт візьми!»* Василь Симоненко вміло оперує контрастними елементами життя в сюжетах: *«Кривда»*, де хлопчик, обдурений сусідом, зіткнення доль у поемі *«Червоні конвалії»*, щасливе життя, та мандри *«Голоду, Лиха, Суховію, Неправди і Жадоби по землях Батьківщини»* (*«Прокляття»*). Поетові вдається контрастно створити образи людей, точніше їх характери.

У поезії *«З вікна»* В. Симоненкові вдається контрастний художній малюнок, де зимовий пейзаж зіставляється з літніми краєвидами: *«Синиця в шибку вдарила крильми, Годинник став. Сіріють німо стіни. Над сизим смутком ранньої зими Принишкли хмари, мов копиці сіна. Пливе печаль. Біліють смолоскипи Грайливо пофарбованих ялин — Вони стоять, немов у червні липи, Забрівши в сивий і густий полин. Полин снігів повзе до видноколу, Лоскоче обрій запахом гірким. Лапаті, білі і колючі бджоли Неквапно кружеляють понад ним»* [6, с. 102].

Помітне поєднання протилежностей зображено в ряді образів поета: *«цілую руки, що крутили жорна вже на світанні космосу доби»* [1], *«задихнеться від люті сірість — нам на радість, а їй на зло»*, *«губи неціловані і грішні, очі божевільно голубі»*. Поезії В. Симоненка властиві елементи буття. Затхла і пересихаюча заплава *«вляжеться, куняючи ліниво, Під сонцем висихаючи щомить»* поряд із річкою, що *«запліднює спрагнучі простори»*, *«осіння втома і млявість обік буревійності небес, глухий бетон причалу і хиткий човник поета, який здається тріскою на гребені хвиль»* [4, с. 94]. Василь Симоненко починав творити серед талановитої молоді, яка при-

йшла в українську літературу і, згідно з власними високими вимогами «прагнула накреслити основи, окреслити свої позиції, твердь і світло, що перетворюватимуться на художній всесвіт. Звідси ця подібність до місячного красвиду з його незавершеністю, майже неможливим зависанням мас, магнісною вихопленістю з небуття при тій умові, що для В. Симоненка — це не кінець, а початок світобудови» [4, с. 94]. У Василя Симоненка світоглядна цілісність виключає сумніви, вагання (хоча в інтимній ліриці поета відповідь остаточно «так» чи «ні»: «*І стою на березі чекання: Що ти мені з гуркоту кричиши? Станеш ти біля мого благання Чи до інших станцій просвітиши?»*» [6, с. 121], «*Полюби і зрадь через хвилину, та хоч на хвилину полюби», «Ми ще йдемо, Ти щось мені говориши. Твоя краса цвіте в моїх очах, Але скажи, чи ти зі мною поруч Пройдеш безтрепетно по схрещених мечях?»*» [6, с. 123].

Василь Симоненко прагне «*правди* бути одвічним другом і ворогом одвічним злу», сила його поезій в силі бажання, волі, мрії [4, с. 95]. У вірші «Брама замку Стюартів» поет зображує зло, жорстокість (зло обертається духовним нищенням): «*Привиди з кривавими мечами У накидках чорних, ніби ніч, Граються безформними м'ячами – Головами, знесеними з пліч. Кров стіка під флегматичні мури, Зойки захолили на губах – Сотні літ наруги і тортури Мертвих повертають у гробах*» [7, с. 46].

Змістом вірша «Одурена» є підступність, зрада кохання. Поет намагається абстрагуватися від конкретних обставин в яких проявляється підступність: «*Він байдуже потис її руку І не чув її милих докорів, І так довго стогнали по бруку Перестуки її підборів. І стояв він, тупий, плечистий І байдужий, немов колода, І здалося — на ціле місто Заридала вона на сходах*» [7, с. 131]. В поезіях Василя Симоненка почуття кохання окрилює та одухотворяє людину: «*Вона прийшла, завітчана і мила, І руки лагідно до мене простягла І так чарівно кликала й манила Такою ніжною і доброю була...Прийшла любов непрохана й неждана Ну як мені за нею не піти?»*» [7, с. 113]. В поезії «Буду тебе ждати там, де вишня біла» ідея кохання символізується вище і порівнюється з образом дівчини : «*Буду тебе ждати там, де вишня біла Виглядає з саду тихо і несміло...Може, ти не прийдеши, ляпати не стану — Буду сам гуляти з вечора до рану. Бо й признатись щиро: не тебе я жду. Жду свого кохання в білому саду*» [7, с. 117]. Або у поезії «В грудях набубнявіла тривога» зображено зародження кохання, його енергійна сила: «*В грудях набубнявіла тривога Світла ніби ранок запашний, Ти ще не хилила не до кого лобик свій упертий і смішний. Ти ще не торкалася губами Вічних і прозорих таємниць, Чистота твоя тремтить вогнями...В грудях набубнявіла тривога, Тиха й мовчазна, як динаміт*» [7, с. 116].

У В. Симоненка є низка віршів, де етичні категорії стають об'єктом відображення, подані у почуттях ліричного героя: краса почуття («Закохана»), самовідданість кохання («Я не помру від розпачу і муки»: «*І будеш ти навіки при мені Гасить зірки очима на світанні, Палить мене в безжальному вогні. І буду ждати кожної години...Одну тебе, тебе єдину, Маленьку милу дівчинку мою*» [7, с. 131], істинне почуття у вірші «Не дивися так печально»: «*Говори мені і смійся у холодній тишині. Буду знать, що ти щаслива — легше стане і мені*» [7, с. 129], моральна чистота героя («Дотліває холод мій у ватрі»), поет прагне показати почуття у його повноті. В. Симоненкові вдається художня модель духовного стану, де щастя та кохання відтворюється ідеалізованим. (Як бачимо це у вірші «Море радості»): «*І гомонять навколо хвилі, З бортів човна змивають мох, І ми з тобою вже не в силі Бути нещасливими удвох. І ти ясна, і я прозорий, І наші душі, мов пісні, І світ великий, незорий Належить нам — тобі й мені. О, море радості, безкрає, Чи я до тебе припливу? Якби того, що в мріях маю, Хоч краплю мати наяву*» [8, с. 43].

Отже, Василь Симоненко динамізує вірш, вводить елементи фантастики. Вони у поезіях Симоненка використовуються для посилення контрастів, бо в поетичних контрастах виявляється пристрасність поета. У прозі В. Симоненко також чітко вимальовує контрастні елементи, це контрасти духовної краси та фізичного каліцтва, протиставлення високих почуттів і «душевної без-

крилості», одухотвореності та позерства, творче горіння і байдужість. Контраст виконує стилетвірну функцію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архів В.Симоненка № 152/12. Інститут рукописних фондів НАН України ім. Т. Шевченка, Інститут літератури.
2. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія : в 2 т. / Ю.І. Ковалів. – К.: Видавничий центр «Академія». – 2007. – 622 с. Т.1.
3. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія : в 2 т. / Ю.І. Ковалів. – К.: Видавничий центр «Академія». – 2007. – 622 с. Т.2.
4. Моренець В. На відстані серця. – К., 1986. – 238 с.
5. Симоненко В. У твоєму імені живу. – К., 1995. – 141 с.
6. Симоненко В. Берег чекань. – Мюнхен: Сучасність, 1973. – 310 с.
7. Симоненко В. Лебеді материнства: Поезія, проза / В. Симоненко. – Дніпропетровськ: Промінь, 1989. – 224 с.
8. Симоненко В. Поезії. – К., 1966. – С. 43.

Т.А. Масловская. Контрастность в поэзиях Василия Симоненко. – Статья.

Аннотация. В статье поданы контрасты у поэзиях Василия Симоненко. Контрасты используются для выразительности, эмоциональности, потому что у поэтических контрастах выражается стиль поэта.

Ключевые слова: контраст, страстность, поэзия, композиционно-стилистический прием, концептуальное оформление, стилистическая функция.

Tetyana O. Maslovska. Contrast in Poetries of Vasyl Symonenko. – Article.

Summary. In the article there are given contrasts in the poetries by Vasyl Symonenko. The contrasts are used for strengthening the expressiveness, emotionality, because the poet's passion appears in poetic contrasts. Vasyl Symonenko appeals to contrasts as a stylistic function.

Key words: contrast, passion, poetry, composition device, conceptual formation, stylistic function.

УДК 811.12

Л.И. Морошану,

*кандидат филологических наук, доцент,
Международный гуманитарный университет,
г. Одесса, Украина*

«КРАТКОЕ ИСТОРИКО-КРИТИЧЕСКОЕ ОБОЗРЕНИЕ ИТАЛИАНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ УЧИТЕЛЕМ ИТАЛИАНСКОГО ЯЗЫКА БЕНЕДИКТОМ ЛОРОВИЧЕМ» КАК ПАМЯТНИК ФИЛОЛОГИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Аннотация. В статье рассматривается учебный рукописный труд преподавателя итальянского языка Бенедикта Лоровича, написанный в Одессе в 1874 г. и ставший первым среди известных пособий по истории итальянской литературы, созданных в России.

Ключевые слова: итальянская литература, итальянская диспора, Бенедикт Лорович.

Цель настоящей статьи – познакомить с трудом работавшего в Одессе в середине XIX века итальянского педагога и филолога Бенедикта Лоровича «*Краткое историко-критическое обозрение итальянской литературы учителем италийского языка Бенедиктом Лоровичем*»,